

Redaccio i Administració : 5, Fbg Poissonnière Tel. PRO 15-01, poste 14 Paris (IX) Xecs postal Paris, C. 646350 Santiago Vila 5, Fbg Poissonnière Paris (IX)

AMB GARANTIES O SENSE... Els diners que es deixin a França servirán per alimentar els estraperlistes i els feixistes.

PORTANTVEU d'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA adherida a SOLIDARITAT CATALANA

2a EPOCA. — Número 110. — 5 de maig del 1949

Fundador : LLUIS COMPANYS

Preu : 10 francs.

EL NOSTRE PARTIT

El darrer article del meu estimat amic i Secretari General del nostre partit, Josep Tarradellas, a més d'esser un magnífic article, en la forma i en el contingut, situa d'una manera precisa i clara, la posició de tots els homes d'E. R. de C. Posició que no és una novetat, sinó que representa tota una vida política, nodrida, brillant i gloriosa, perquè ens la marçà el restaurador de les llibertats catalanes, l'Apòstol de la Catalunya contemporània, el gran President Macià, l'Avi estimat i plorat; perquè va reafirmar-la amb la seva sang, el Màrtir nacional, el gran lluitador, el valent President Companys, la mort del qual és un exemple per a tots i ens posa una mena de venjança al cor, al pensament i als punys. Com podríem nosaltres deixar de seguir aquella línia política que és fonament en els admirables Principis Bàsics del nostre partit? El nostre Secretari General no ens l'ha recordat a nosaltres. La recorda a gent aliena al nostre partit, que a força d'haver canviat ells, arriben a pensar que som nosaltres el qui ho hem fet. I en llur fantasia de costistes orientals — i consti que la meua comparació no va més enllà de Damasc —, es volen convèncer que el nostre partit, amb tants il·lustres morts com compta, ja no li queden homes. Per això, quan en algun instant de lucidesa, s'adonen que si que en tenim i molts, l'enrabiada els porta fins a l'insult més groller. L'insult i l'enveja corren parrions. I quan l'objecte de l'enveja és el nostre partit — digne, pel d'historia, però també de ferma de l'esdevenidor; unit fidel als seus Principis i als ideals i seguint una immutable línia —, l'insult llisca avall, com la pluja que cau a la teulada, i comprenem que ens envogi qui ens enveja.

per JOAN MOLES

molttes coses, alliconador seguit de generacions de catalanistes i republicans, home bo i excel·lent amic. I Joan Saurer, el balagueri que acumulà reflexions, voltant els porcos del Mercadal, ferm representant del catalanisme republicà de les comarques lleidatanes. I ja que parlem d'aquella força política que expandí per tot Lleida i que fou una de les més importants aportacions a la fundació del nostre partit, deixem-me citar especialment el Dr. Humbert Torres, home boníssim, intel·ligent, gran orientador polític, orador i de condicions difícilment igualables, per qui sento admiració com a català i gratitud com a deixeble, perquè essent molt jove, vaig aprendre molt d'ell en el terreny polític i sobretot, perquè la lleialtat als ideals i al partit; la rectitud i la honestetat, són condicions inapreciables. Antoni Rovira i Virgili, mestre en catalanisme històric i present, Puig Puigades el patriota, l'escriptor, l'ànima sensible i generosa, l'home que sacrificà el benestar per lleialtat als seus ideals polítics... I tants altres de la vella guardia que es mantenen fermes a França, als qui cal afegir aquells que; gairebé nens ahir, són una promesa avui i seran una esplendent realitat demà.

A Mèxic també tenim gent bona; molta i ben triada. (Accidentalment s'hi troba un home que en ell s'hi condensa la prehistòria, la història, el present, i esperem que bona part del futur del nostre partit; un home que des de jove seguí Macià i l'acompanya fins a la mort; que col·laborà lleialment amb Companys; que avui aporta tot el seu valor a l'Illa; que canta Catalunya des de les fibres del seu cor, amb la seva lírica vibrant i magnífica: el gran amic, ferm lluitador i excel·lent company i germà, Ventura Gassol.)

No vull citar nominalment als molts i bons elements que componen aquí, perquè valen tant que els hauria de citar tots i no voldria oblidar-ne cap. Però recordo-les en les nostres assemblees. Quina manera de produir-se! Quin pensament més clar! Quina llibertat per a expressar-lo! Però quin amor al partit i quin fidelitat als nostres Principis Bàsics!

Un amic dels qui radiquen a Mèxic vull citar. I ho faig com a exemple que honora la nostra col·lectivitat. Es tracta de l'amic Mora, el cas del qual és conegut de tots. Vet aquí un home que lliurement i per decisió personal, sabé comportar-se com un excel·lent militant. En citar-lo, cito tots els d'aquí, vells i joves. Escampats per tot el món, en aquestes hores cruels d'exili, hi ha homes d'E. R. de C. formant grups més o menys importants en quantitat, tots iguals en qualitat. Quan es troben sols, cerquen contacte amb el nucli més proper, o demanen les nostres publicacions. Si són prou nombre, s'associen en una gama d'organitzacions fins a arribar a la perfecta i magnífica del nostre partit a França. Però nombrosos, o isolats, en tots hi trobareu el mateix sentir i la mateixa actitud. Fidelitat als Principis, lleialtat als ideals; afecte i respecte a tots; pensament constant, ajut i amor per als companys de l'interior de Catalunya i orgull de pertànyer al nostre partit.

I aquest és el partit d'E. R. de C., i aquests són els homes que el formen. (De « La Humanitat », Mèxic, març 1949.)

LA DIADA DEL 1er DE MAIG esperona la nostra voluntat de triomfar

Catalunya enfora FEDERALISME EUROPEU

Els dies 9 i 10 d'abril tingué lloc al Palais de Chaillot de París el primer « Congrés de les Comunitats i Regions Europees », comici auspiciat per la Unió Francesa de Federalistes. Assistiren en aquest Congrés delegacions d'Escòcia, País de Gales, Cornouailles, Walònia, Frísia, Baviera, Suïssa, Vall d'Aosta, Friül, Euscadi, Catalunya, Bretanya, Nord de França, Occitània i Tirol meridional. També hi assistiren observadors de diferents pobles de Polònia, Rumania, Iugoslàvia i altres zones europees. Volem destacar la presència i activitats dels Senyors André Voisin, Secretari de la Unió Francesa de Federalistes i Alexandre Marc, de la Unió Europea. Una de les sessions fou presidida pel Sr. José A. de Aquirre, President d'Euscadi, una altra per Mr. Henri Brugmans, ex-Ministre d'Holanda, President del Comitè Executiu de la Unió Europea de Federalistes i la de clausura per l'ex-ministre francès i President del Consell de la UEE, Mr. Henri Frenay. Entre els oradors que parlaren als congressistes en nom

Franco ha tret el vermell de festa d'aquest full del calendari que cada any anunciava la diada del treballador mundial. La Festa del Treball és per al franquisme una nosa i un mal record per la seva popularitat, per això el Calendari oficial que el « govern » fos més del poble i per al poble; el catalanisme avançat no considerà fatalment enemics les classes socials, però es decanta decididament en favor dels qui tot i aportant a la vida i al progrés dels pobles el màxim d'esforç, són gairebé privats dels beneficis dimanants d'una riquesa que ells tant ajuden a crear.

JOAN PEIRO

resta mut, com si fos suficient silenciar una efemèrides per a esborrar la del cor dels homes que la celebraven amb una devoció cada any més arrelada.

En aquesta nova diada de silenci imposada pels dictadors espanyols, gent que només es recorda dels obrers per perseguir-los o per escarnir-los amb les pensades demagògiques de Giron, nosaltres referem els postulats socials i eminentment obreristes que figuren en el frontispici del nostre Casal polític i retem un homenatge de simpatia a tots aquells lluitadors que, des de tant se val quin poble i sigui la que es vulgui llur condició social, s'han vingut oferint en cos i ànima pel bé i millorament de la classe treballadora i en favor dels principis de llibertat i de respecte humans que li són consubstancials.

Catalunya pot vanar-se d'haver donat a la causa internacional del proletariat un ajut que consta amb lletres de sang en la Història social dels pobles. En el nostre país mai no ha deixat de « vibrar, amb to d'eternitat, la veu corajosa d'uns homes rebels a tota opressió política, social o econòmica. N'hi ha prou de citar uns noms, d'entre els molts que ha conegut la democràcia catalana, per a demostrar com era rica la vena que nodria el nostre moviment social. Els Llaure, Companys, Casanoves, Aiguader, Coromines, Seguí, Peiró, etc., ens ofereixen l'exemple d'una solidaritat catalana, sense escrits ni compromisos, que sap superar doctrines i disciplines cada vegada que la injustícia truca a les portes. Els « socials » i els « polítics » es trobaven i es confonien sempre dins dels grans moviments populars que han tingut lloc a Catalunya durant el present segle.

El sindicalisme ha donat líders que han sentit i comprés les reivindicacions polítiques de Catalunya; l'esquerrisme catalanista ha donat un bon nombre de polítics que han vibrat sempre al costat de la causa proletària. Els sindicalistes no ens ajudaven, certament, a fer canviar de mans l'aparell repressiu de l'Estat, sinó a trencar una anella de la cadena opressora, en l'esperança

Lake-Success

En el moment de redactar aquests comentaris, no se sap encara concretament el resultat de les gestions fetes pel President de l'Assemblea de les N. U., Dr. Ewatt, per tal d'ajornar fins a les reunions de tardor la discussió del problema espanyol. Algunes informacions diuen que el senyor Gromyko està d'acord, però altres li fan dir tot el contrari.

No se senten tan enfòrics, com fins fa poc de temps, certs delegats llatino-americans pro-franquistes, i sembla que ara s'acontentarien amb la revocació d'aquella part de la Recomandació del 1946 que demanava la retirada dels ambaixadors de Madrid. A més, dues parts del l'esperantisme ens donen compte de la repercussió que tindria la més mínima amputació en aquell text perquè el règim dictatorial necessita un aoc psicològic per a fortificar la moral en fallida dels seus servidors.

Els comissaris del franquisme a Lake Success limiten llurs aspiracions a la rehabilitació diplomàtica de Madrid, esperancats de recibir gràcies al possible abstencionisme de França, d'Anglaterra i dels delegats més o menys emparentats; no hi ha dubtes, però, quant a l'oposició d'aquests mateixos països perquè s'indulti Franco. No se sap, repetim, si hi haurà l'ajornament que demanen alguns amics nostres o si Brasil i Polònia persistiran en la batalla. Els observadors favorables a l'Espanya republicana creuen que més valdria que es donés lloc al desenvolupament de les negociacions iniciades entre els Quatre Grans sobre Berlín. De discutir-se ara el problema espanyol risquen d'esser les víctimes de la guerra freda entre els dos blocs, mentre que dins d'un període de « detente » internacional els partidaris de Franco haurien de jugar amb molta més cautela per tal de fer oblidar el seu ascendent nazi-feixista.

Quina és l'actitud dels republicans que observen de la vora les reaccions de Lake Success? Volem creure que hauran mesurat els perills que ens amenacen, i que tota la premsa no dissimula, i se sabran conformar a les raons diplomàtiques que el cor ignora.

No volem acabar aquesta ràpida impressió política sense donar unes paraules que del camp republicà no hagi sortit ni la veu que denunci aquelles emprestis o crèdits que s'anuncien contra el poble espanyol, i que només servirà per a engrugar les esmossades dents del règim que l'oprimirà, ni la rectificació d'aquest fals criteri que dona com innocents les Resolucions del 1946. En aquests casos, més que no pas la declaració d'un partit o d'una organització, se n'imposava una de conjunta signada per elements de diverses tendències, factibles d'impressionar per llur solvència tant els « comissionistes » financers com els països titubants. Almenys, no s'hauria pogut tornar a argumentar sobre la manca d'entesa entre els oponents a la dictadura espanyola.

Es cert que l'interès mundial per la nostra causa ha resistit sorprenentment al temps, a aquest fons dels sentiments, i que les « necessitats » militars i les defallències d'alguns estatsistes demòcrates han revifat l'oposició antifranquista, però no n'abusem car la corda de l'arc ja fa molts anys que es manté tirant i fatalment s'anirà donant de manera que ni la simpatia dels grans escriptors, ni les entusiastes notícies dels Congressos no constituiran, indefinidament, una barreira infranquejable per als comandadors de la diplomàcia.

El meu recordatori

per JAUME MIRAVITLLES

M'he informat de la mort de Puig Puigades per la breu nota de LA HUMANITAT i per una lletra de la meua germana des de Figueres. Les dues noves me les ha portades el mateix correu. Si una en donava l'aspecte polític, l'altra el familiar.

Es sota aquest doble angle que jo sempre he vist la figura de Puig Puigades. Els qui som de poble i, sobretot, si aquest poble és de l'Empordà, i, encara més, si és Figueres, formem part de la mateixa família. Quan algú ve al meu despatx, sigui aquest a La Diagonal, a la Rue de la Península, o al Times Square i diu, simplement, « sóc de Figueres », jo ja sé que l'he de tractar, i així ho faig, com si fos membre de la meua família. Ell ho espera així, sense sorpresa i sense agraïment, amb la naturalitat del « ca va de soi ».

Puig Puigades ha estat per a mi, tota la vida, una mena d'oncle llunyà al que m'unia un gran afecte personal i una secreta admiració. Si hagués de fer mai un estudi de la meua vida, Puig Puigades hi figuraria, al costat de Martí Vilanova, Macià i Companys, com el que ha influït més directament i decisiva el meu destí. Vet aci les circumstàncies que determinaren la influència del suara desaparegut en el curs de la meua vida:

El meu pare i el meu avi, han estat « federalistes de tota la vida ». El « federalisme històric », en efecte, ha trobat en l'Empordà, i, sobretot, en Figueres, la zona geogràfica de la seva expressió. Are bé, com a bon federal, el meu pare em va portar, de petit, al col·legi dels « hermanos maristes », perquè, aquesta era almenys l'excusa, ensenyaven molt bé el francès. (De fet, els « hermanos » de Figueres tots eren francesos, expulsats de França com a conseqüència de les lleis de Combes sobre l'ensenyament de les ordres religioses). De petit tenia jo molta bona veu i fou aquesta qualitat (que després, gràcies a Deu, he perdut o, sinó, que hauria estat de mi amb la meua afi-

UNA BANDERA CATALANA

Barcelona (« la humanitat »). — A dos quarts de nou del matí del dia de Sant Jordi, aparegué a la « ximeneia de la vella Universitat Industrial, avui « Escuela del Trabajo », una gran bandera barrada, de més de quatre metres de llargada. Escampada la notícia per la ciutat, es traslladaren en l'esmentat lloc més de 5 mil barcelonins àvids de comprovar el gest patriòtic. Les « autoridades », però, no estaven tan contentes com els ciutadans i feren intervenir tan ràpidament com « energicament » el Pare Central de bombers, gràcies a esforçades « manobres », fou possible despenjar la bandera commemorativa de la diada de Sant Jordi.

Durant tot el dia els barcelonins comentaren animadament el succés.

A ANGLATERRA

S'ha reunit a Londres la Conferència Econòmica del Moviment Europeu. El Consell Federal Espanyol hi ha estat invitat, com a membre, i en nom d'ell hi assistiren els senyors Carles Pi i Sunyer i Carles de Gondra.

JA PASSEM DEL MIG MILIO DE FRANCS!

Els amics de Mèxic fan una nova tramesa de 220 mil frs.

Encara no s'han escoltat dos mesos d'encà que donarem compte de la tramesa de 154 mil francs feta pels germans de Mèxic a « la humanitat » quan hem de fer pública una segona aportació de 220.200 francs. N'hi ha hagut d'aqueu que expresséssim als militants d'aquella república els nostres reguits econòmics per la continuïtat de la nostra tasca perquè immediatament es mobilitzéssin a la recerca dels cabals que ens són necessaris. En llegir els noms que figuren a la llista de donants, hem sentit la satisfacció de retrobar-hi aquella gran família política que és Esquerra Republicana, el Partit que proclamà la República i aconseguí les llibertats catalanes. El temps és ben cruel per a nosaltres, però sortosament són arrels de la nostra organització són serenyes i a prova de riudes. Per damunt de les muntanyes i dels mars

agraïment als fidels amics de Mèxic, ens plau manifestar la nostra satisfacció per l'honor que ens vénen dispensant una infinitat de catalans que des de tots els indrets del món fan arribar llur patriòtica contribució a la nostra tasca. A Anglaterra, a Xile, a Venèçuela, a Nord-amèrica i en altres repúbliques americanes s'han obert llistes per recollir donatius per « la humanitat ». Ens plau fer públic que assolim arreu un cop acabada la subscripció extraordinària que han obert poguem rebre periòdicament una quantitat fixa. Gràcies, moltes gràcies, amics que així sabeu correspondre a les nostres angònies. El vostre esforç quedarà escrit en lletres d'or en aquest gran llibre que de l'any 1931 encà ve escrivint el nostre Partit.

Francisco Sancho, Orne, 100 francs; Medard Mongay, Correze, 50; Ramon Sancho, Orne, 100; Comité Departamental, Tarn et Garonne, 1000; Leandrer Suau, Tarn et Garonne, 25; Josep Roig, Hautes Pyrénées, 200; Francisco Sanchez, Yonne, 100; Joan Albert, Vosges, 500; Magi Puig, Aisne, 100; Horaci Vendrell, Doubs, 200; Pere Sampere, Haut Rhin, 100; Laura « Tort », Meurthe et Moselle, 500; Josep Juares, Meuse, 200; Leopold Boira, Pas de Calais, 100; Antoni Carreras, Haute Saône, 1000; Pelegrí Curti, Nièvre, 500; Rafael Verdager, Jura, 100; Carles Tarres, Mayenne, 200; Ramon Boronaf, Somme, 100; Pau Pairoi, Vendée, 500; Domènec Fornells, Belfort, 100; Antoni Vila, Deux Sèvres, 100; Aleix Miró, Ardèche, 200; Ramon Ferrer, Nord, 200; Eusebi Trias, Maine et Loire, 1000; Abdon Castells, Haute

Marne, 100; Miquel Vazquez, Bas Rhin, 200; Ventura Canals, Ardennes, 100; Manuel Lladó, Côtes du Nord, 500; Francesc Pla, Vaucluse, 200; Eduard Vives, Eure et Loir, 100; Baldri Argelles, Lot, 500; Baldomer Serra, Puy de Dôme, 1000; Miquel Cinca, Cantal, 500; Emili Armentol, Morbihan, 500; Ramon Tossas, Haute Vienne, 500; Juli Rosello, Loire Inférieure, 200; Joaquim Pienra, Basses Alpes, 500; Joan Gallart, Allier, 100; Francesc Dalmau, Sarthe, 200; Miquel Prat, Jura, 500; Ramon Boada, Vendée, 100; Jaume Mateu, Nièvre, 100; Antoni Geis, Meuse, 100; Miquel Ros, Doubs, 500; Ramon Poblel, Indre et Loire, 100; Jaume Martí, Aisne, 200; Genís Blass, Mayenne, 500; Josep Reverter, Aveyron, 100; Joan Marcet, Ardèche, 100; Joan Benito, Venèçuela, 400; Emili Artigas, Marne, 200; Mateu

Total ... 30.105 Llista anterior ... 328.528 Total general ... 358.633